

## Téma: Barevný podzim

2. 11. – 6. 11. 2020

### **Motivace básničkou:**

Dobré ráno, dobrý den,  
den se krátí s podzimem.  
Venku fouká vítr, prší,  
připravte si děti uši.

Budeme si s knížkou hrát,  
předčítat a povídat.  
Ať jsi holka nebo kluk,  
teď už tiše, ani muk.

Dobré ráno, dobrý den,  
hrajeme si s podzimem.  
Listí zlátne, padá dolů,  
bude nám tu dobře spolu.

Uděláme panáčky,  
z listů skřítky, strašáčky.  
Dobré ráno, dobrý den,  
je nám dobře s podzimem.

Jeřabiny navlékáme,  
kaštany tu také máme,  
pak si draka uděláme,  
nudít se tu nehodláme!

Dobré ráno, milé děti,  
čípak dráček nejlíp letí?  
Ten můj, ten je papírový,  
kam poletí, kdopak to ví?

Leť si dráčku, leť,  
obleť celý svět.  
Dobré ráno, dobrý den,  
vítr fouká za oknem.

Čáry, máry, ententýky,  
vyrobíme větrníky.  
Foukne vítr ze shora,  
zatočí se dokola.



(Přikrylová, M.: Dobré ráno, dobrý den, motivační říkanky, 2004, str. 23)

## **Rozhovory nad obrázky, při prohlížení knih, pozorování na vycházce**

Jak se mění příroda na podzim, co dělají dospělí a děti na podzim, jaké činnosti – otázkami dovést děti ke správným odpovědím, tedy k charakteristickým znakům podzimu:

- opadává listí
- chladnější počasí, vítr, ranní mlhy
- ptáci odlétají do teplých krajín
- pouštíme draky
- sběr plodů

### **Počasi**

**Divoký podzimní vítr strhává listí ze stromů, chladné počasí, silný vítr žene mraky po obloze, začínají první podzimní mrazíky, dny se krátí, častější ranní mlhy a deště, ráno bývá jinovatka.**

### **Báseň „Podzim“ - Jitka Dolejšová**

Obloha je šedivá  
jak kožíšek myšky,  
veverky si na zimu  
schovávají šišky.

Listí už je na zemi,  
dělá cesty zlaté,  
po nich podzim přichází:  
„Tak tady mě máte!“

(Šottnerová, D.: Léto a podzim, Rubico Olomouc 2006, str. 79)

### **Hádanky:**

Kdo bez štětce, bez barev obarví nám pestře les? (podzim)  
Na podzim se hejna sletí, v cizí kraje od nás letí. Až nastane jarní čas, navrátí se zpátky zas. (stěhovaví ptáci)  
Truhláři mě nejlíp znají, pěkné dřevo ze mne mají. (strom)  
Kolik je na stromě listů? (tolik co stopek)  
Dokud sedí - je zelený, když letí - žlutne, a když leží - zčerná. (list)  
Otec má tisíc synů, každému čepici sjedná, a sobě nemůže. (dub a žaludy)  
Co pavouk nechytí do sítě? (vítr)

(Šottnerová, D.: Léto a podzim, Rubico Olomouc 2006)

### **Pranostiky:**

Po svatém Matouši - čepice na uši. (21. 9.)  
Po svatém Matouši - vlaštovka nás opouští  
Na svatého Václava babí léto nastává. (28. 9.)  
Přijde Václav - kamna připrav  
Po svaté Tereze mráz po střeších leze. (15. 10.)  
Podzim na strakaté kobyly jede  
Na svatého Matouše - brambory do koše. (21. 9.)  
Ozve-li se v září hrom, bude v zimě zavát každý strom.

(Šottnerová, D.: Léto a podzim, Rubico Olomouc 2006)

Vysvětlit dětem co jsou pranostiky, jak vznikly a význam pranostiky, kterou jim povíme, pokud na to nepřijdou samy.  
„babí léto" - vysvětlit tento pojem (drobné pavučinky v trávě s malými pavoučky, které vítr nese vzduchem)  
Činnosti - na černý papír kreslíme bílou pastelkou pavučinu jako pavouček  
Na zahradě můžeme mezi stromy utkat z provázku velkou pavučinu a prolézat ji tak, aby se „potrava pro pavoučka nechytla".

Zajímavosti – pavouci spřádají své nitě, aby do nich chytali svou potravu, hmyz, každý druh pavouka si tká jiný druh pavučiny, pavouci tkají hedvábná vlákna pro své nitě ze speciálních žláz ukrytých v břiše, někteří pavouci si často pletou novou síť každý den, jiní jen když se ji původní zničí, pavouk nejdříve vyrobí základní kostru pavučiny a přes ní paprsky, tyto paprsky mezi sebou spojí spirálami upředenými ze zvláštního lepkavého vlákna.

### **Opadávání listí**

Práce na zahradě - co s množstvím spadaneho listí? Děti přemýšlí, otázkami se snažíme, aby našly odpověď (shrabeme, dáme do popelnice, na kompost nebo spálit - hnojivo).

Strom na podzim - výtvarná činnost - předkreslíme strom na čtvrtku, nejprve vymalujeme šedomodrou barvou pozadí, pak nalepíme kousky vlnitého papíru na kmen a větve, z barevného papíru vystříháme různě barevné listy a nalepíme do koruny stromu, poté čtvrtku nalepíme na žlutý papír tak, aby okraje žlutého papíru přesahovaly asi 2 cm, aby obrázek vynikl, a vystavíme.

### **Báseň Stromy:**

Létá listí mezi stromy,  
poletuje mezi domy.  
Stromy spolu závodí,  
Kdo je nejdál odhodí.  
Tenké, tlusté, kulaté,  
cesty jsou už zaváté.

(Přikrylová, G., Přikrylová, M.: Hrajeme si – Barevné kamínky, téma č. 3, Kroměříž 2002, str. 19)

**Zajímavosti** - na konci léta a na podzim mají stromy semínka, některá se promění v ořechy (sběr ořechů na školní zahradě) a jiná se nacházejí ve šťavnatém ovoci nebo v šiškách jehličnanů, semínka jsou ukrytá v plodech a po dozrání se díky větru, ptákům a zvěři rozšíří na jiná místa, kde vyrostou mladé rostlinky

semena listnatých stromů jsou ukryta v plodech - ořechy, jedlé kaštiny, bobule (jeřabiny), dužnaté ovoce (jablka, hrušky, švestky) - praktické ukázky doma a při vycházce, semena jehličnanů jsou ukryta v šiškách (šišky se skládají ze šupin, které se při teplém, suchém počasí rozevřou a semínka ukrytá za šupinami vypadají na zem, při dešti nebo ve vlhku se šupiny opět uzavřou - praktická ukázka při vycházce v lese.